

Educació per a la Salut

Codi: 106109
Crèdits: 3

Titulació	Tipus	Curs	Semestre
2500891 Infermeria	OB	2	A

La metodologia docent i l'avaluació proposades a la guia poden experimentar alguna modificació en funció de les restriccions a la presencialitat que imposin les autoritats sanitàries.

Professor/a de contacte

Nom: Mariela Patricia Aguayo Gonzalez
Correu electrònic: MarielaPatricia.Aguayo@uab.cat

Utilització d'idiomes a l'assignatura

Llengua vehicular majoritària: català (cat)
Grup íntegre en anglès: No
Grup íntegre en català: Sí
Grup íntegre en espanyol: No

Equip docent

Sabiniana San Rafael Gutiérrez
Andrea Moreu Valls
Daniel Gomez Garcia

Prerequisits

Cap

Objectius

La finalitat de les cures que ofereixen les infermeres és promocionar la salut i potenciar l'autocura de cada persona, i de les que formen la unitat de convivència i la comunitat. Amb aquest marc de referència, aquesta assignatura pretén que els estudiants siguin capaços de:

- Seleccionar els marcs teòrics d'educació per a la salut pertinents per fomentar que les persones i grups s'autocuidin.
- Planificar programes d'educació per a la salut tot seleccionant la metodologia pertinent segons cada situació/problema que es presenti i l'efectivitat demostrada.
- Aprendre el rol de la infermera per determinar les necessitats educatives y facilitar los processos d'aprenentatge de les persones de totes les edats, en qualssevol etapa de la vida i situació de salut que estrobin per autocuidar-se.
- Promoure la igualtat de gènere i donar poder a totes les dones i nenes en l'accés i oportunitat als programes d'Educació per a la salut.

Aquesta assignatura ofereix las bases teòriques necessàries, per tal de poder determinar les diferents necessitats educatives de la comunitat.

Durant els pràcticums l'estudiant seleccionarà els coneixements teòrics i metodològics per aplicar-los durant els processos assistencials.

Els coneixements i metodologia d'aquesta assignatura es relacionen amb les altres assignatures del Grau en Infermeria dels cursos superiors relacionades amb el tenir cura al llarg de la vida de les persones i en diferents situacions de salut.

Competències

- Basar les intervencions infermeres en l'evidència científica i en els mitjans disponibles.
- Desenvolupar estratègies d'aprenentatge autònom.
- Desenvolupar un pensament i un raonament crítics i saber comunicar-los de manera efectiva, tant en les llengües pròpies com en una tercera llengua
- Dissenyar sistemes de cures dirigits a persones, famílies o grups, avaluar-ne l'impacte i establir-hi les modificacions oportunes.
- Fomentar estils de vida saludables, l'autocura, donant suport al manteniment de conductes preventives i terapèutiques.
- Generar propostes innovadores i competitives en la investigació i en l'activitat professional.
- Promoure i respectar el dret de participació, informació, autonomia i el consentiment informat, en la presa de decisions de les persones ateses, d'acord amb la manera com viuen el seu procés de salut-malaltia.
- Que els estudiants hagin demostrat que comprenen i tenen coneixements en una àrea d'estudi que parteix de la base de l'educació secundària general, i se sol trobar a un nivell que, si bé es basa en llibres de text avançats, inclou també alguns aspectes que impliquen coneixements procedents de l'avantguarda d'aquell camp d'estudi.
- Que els estudiants tinguin la capacitat de reunir i interpretar dades rellevants (normalment dins de la seva àrea d'estudi) per emetre judicis que incloguin una reflexió sobre temes destacats d'índole social, científica o ètica.
- Respectar la diversitat i la pluralitat d'idees, persones i situacions.

Resultats d'aprenentatge

1. Adquirir i utilitzar els instruments necessaris per desenvolupar una actitud crítica i reflexiva.
2. Analitzar críticament els principis i valors que regeixen l'exercici de la professió infermera.
3. Analitzar la importància de la participació en l'educació per a la salut.
4. Analitzar les desigualtats de gènere, així com els factors que les sustenten, des dels diferents sistemes: el sistema familiar, el de parentiu, l'econòmic, el polític, el simbolisme i els sistemes educatius.
5. Analitzar les dificultats, els prejudicis i les discriminacions, a curt o llarg termini, en relació amb determinades persones o col·lectius.
6. Aplicar l'evidència científica en la planificació i el desenvolupament de les cures infermeres.
7. Identificar estils de vida saludables i conductes preventives i terapèutiques en la persona, grup o comunitat.
8. Identificar estils de vida saludables per a la independència de la persona en el seu procés.
9. Identificar estratègies per prevenir la violència de gènere.
10. Identificar la intersecció entre la desigualtat de gènere amb altres eixos de desigualtat (edat, classe, origen, racialització, ètnia, sexualitat i identitat/expressió de gènere, diversitat funcional, etc.
11. Indicar estils de vida saludables i conductes preventives i terapèutiques.
12. Planificar activitats específiques per fomentar i mantenir la salut i prevenir la malaltia.
13. Proposar projectes i accions viables que potenciïn els beneficis socials, econòmics i mediambientals.
14. Que els estudiants hagin demostrat que comprenen i tenen coneixements en una àrea d'estudi que parteix de la base de l'educació secundària general, i se sol trobar a un nivell que, si bé es basa en llibres de text avançats, inclou també alguns aspectes que impliquen coneixements procedents de l'avantguarda d'aquell camp d'estudi.
15. Que els estudiants tinguin la capacitat de reunir i interpretar dades rellevants (normalment dins de la seva àrea d'estudi) per emetre judicis que incloguin una reflexió sobre temes destacats d'índole social, científica o ètica.

16. Valorar l'estat de la salut de l'individu, la família i la comunitat, i identificar els problemes i els factors interns i externs que n'afecten la salut.

Continguts

Els continguts es desenvoluparan en 8 blocs temàtics.

I Promoció de la salut

Carta de Jakarta o Carta d'Otawa

II Adherència al tractament

Factors que influeixen en l'Aprenentatge de caire biològic, Psicològic, social i cultural.

El paper dels Coneixements, de les emocions, de les Actituds, de les Habilitats, del context social i institucional al procesos d'aprenentatge per autocuidar-se.

III Projecte educatiu o Valoració de necessitats educatives

- Priorització de problemes.
- Definició i Consens de fiques i d'Objectius segons el context i la cultura.
- L'organització dels Continguts.
- Mètodes d'educació. Mètodes d'educació Directes: la xerrada, l'entrevista i el grup. Mètodes d'educació indirectes: mitjans visuals, sonors, mixtes, Campanyes mediàtiques i arts plàstiques.
- Recursos. Temps. Actuació.
- Avaluació de l'anàlisi de necessitats, del Procés del programa, dels resultats, de la satisfacció i de la participació.

IV Models de salut

V Educació emocional

VI Aprenentatge i servei

VII Tailoring

VIII Educació sexual

Metodologia

S'aplica una metodologia centrada en l'estudiant que és actiu en el seu procés d'aprenentatge. El Professorat proposarà diferents activitats d'Ensenyament aprenentatge, considerant la combinació diverses metodologies: teòriques, seminaris, tutories i activitats individuals.

Activitats

Autònomes. Buscar informació en diferents fons documentals, seleccionar-estudiar-per aplicar-la al programa d'educació per a la salut. Aquesta informació sintetitzada es comparteix en el grup per consensuar la més pertinent per al programa.

Classes teòriques. Sobre els Continguts teòrics i metodològics de l'assignatura i el treball de l'estudiant relacionat amb el contingut teòric.

Seminaris. El rol de l'estudiant és actiu perquè és responsable del seu aprenentatge. Les activitats són realitzades en grups de 4-5 estudiants i al final de la sessió es presenten als altres grups. El paper del / a professor / a és de facilitador / a i guia d'aquest Procés d'aprenentatge.

Els seminaris s'organitzen per blocs. Es donarà l'opció de fer ApS en un dels grups de seminari. A cada seminari s'elabora i discuteix una part de el projecte ja sigui educatiu o ApS.

Els seminaris són obligatoris.

Qualsevol inassistència ha de ser DEGUDAMENT JUSTIFICADA Tutories. Les tutories són per aclarir dubtes sobre els continguts teòrics.

Nota: es reservaran 15 minuts d'una classe, dins del calendari establert pel centre/titulació, per a la complementació per part de l'alumnat de les enquestes d'avaluació de l'actuació del professorat i d'avaluació de l'assignatura/mòdul.

Activitats formatives

Títol	Hores	ECTS	Resultats d'aprenentatge
Tipus: Dirigides			
Seminari	9	0,36	3, 4, 5, 6, 7, 8, 10, 11, 12, 13
Teoria	18	0,72	2, 3, 4, 5, 9, 10, 11, 12, 13, 14, 15, 16
Tipus: Autònomes			
LECTURA D'ARTICLES / INFORMES D'INTERÈS/ELABORACIÓ DE TREBALLS/ ESTUDI PERSONAL	45	1,8	1, 2, 3, 5, 6, 7, 8, 11, 13, 14, 15, 16

Avaluació

Avaluació

El sistema d'avaluació és formatiu al llarg del període d'aprenentatge. Aquesta avaluació és continuada per valorar el nivell d'assoliment dels resultats d'aprenentatge i adequar el programa segons les necessitats d'aprenentatge del estudiants. Els criteris d'avaluació s'expliquen a l'estudiant el primer dia de classe. El document d'avaluació del treball escrit i defensa oral es publica al campus virtual. Hi ha tres tipus proves d'avaluació:

1. Treball escrit i defensa oral Representa el 40% de la nota final. Consisteix en la presentació oral i per escrit dels resultats del treball grupal: programa d'educació per a la salut. En el moment de l'avaluació oral es presentarà el mateix treball per escrit i la presentació en ppt. Aquesta avaluació consta de 2 parts: La primera és el treball escrit i la defensa oral primera part. En el moment de la presentació es lliurarà el treball via e-mail. La segona és el treball escrit i la defensa oral final. En el moment de la presentació oral es lliurarà el treball via e-mail. És requisit imprescindible obtenir una nota igual o superior a 5 en cada una d'aquestes avaluacions (1a. part i 2a. part) per poder calcular la nota mitjana del treball escrit i defensa oral. És a dir, un estudiant no aprova el treball escrit i la defensa oral si en alguna d'aquestes parts té una nota inferior a 5.

2. Avaluació final Representa el 50% de la nota final. Es realitzarà 1 prueba de evaluació de la part teòrica amb preguntes tipus test amb 4 opcions de resposta, i preguntes breus de desenvolupament. Nota mínima necessària per fer la Mitjana ponderada = 5.

3.- Assistència i avaluació dels Seminaris Representa el 10% i es considera la assistència, participació e integració amb el grup de treball. Qualificació final Per superar l'assignatura cal presentar el treball escrit i defensa oral, i presentarse a l'avaluació intermèdia i final. La nota final és el resultat ponderat de la nota del treball escrit i defensa oral (40%) l'assistència als seminaris (10%) i de l'avaluació final (50).

Per aprovar l'assignatura és obligatori presentar-se a totes les parts avaluatives. La ponderació es realitzarà sempre que la nota obtinguda de les avaluacions: cada una de les 2 parts del treball escrit i defensa oral sigui com a mínim de 5 i dels dos avaluacion final sigui com a mínim de 5.

Per la qualificació final s'aplica la Normativa vigent d'avaluació dels estudis de la UAB. La data de revisió de la prova es concretarà en el moodle Es considera No Avaluable (NA) davant d'una d'aquestes situacions: L'estudiant ha faltat més del 30% dels seminaris planificats.

La manca al seminari haurà d'estar DEGUDAMENT JUSTIFICADA, si o no està justificada es baixarà 0,5 punts de la nota final per cada inassistència al seminari.

Només pot faltar a dos (30%), si falta a més es NA. L'estudiant no ha presentat una part del treball escrit i defensa oral. L'estudiant no s'ha presentat a las avaluacion final 5

Situacions especials

Únicament els estudiants que no hagin superat l'assignatura per mitjà de l'avaluació continuada es podran presentar a una prova de recuperació.

Activitats d'avaluació

Títol	Pes	Hores	ECTS	Resultats d'aprenentatge
Assistència i avaluació de Seminaris	10	0,5	0,02	14, 15, 16
Avaluació de treballs escrits / Avaluació oral	40%	1	0,04	1, 4, 6, 7, 8, 11, 12, 13, 15
Avaluació escrita mitjançant proves objectives	50%	1,5	0,06	1, 2, 3, 4, 5, 6, 7, 8, 9, 10, 11, 12, 13, 14, 15, 16

Bibliografia

- ABADALEJO NICOLÁS E. La Educación para la Salud del siglo XXI: comunicación y salud. Madrid: Díaz de Santos; 2002.
- AZANZA ESTEBAN A. Educación Sanitaria y Promoción de la Salud. Madrid: Editex; 2005.
- CIBANAL JUAN L, ARCE SÁNCHEZ MC, CARBALLAL Balsa MC. Técnicas de comunicación y relación de ayuda en ciencias de la salud. 3ª Ed. Barcelona: Elsevier; 2014.
- COSTA CABANILLAS M, LÓPEZ MÉNDEZ E. Educación para la Salud. Guía Práctica para promover estilos de vida saludables. Madrid: Pirámide; 2008.
- DIRECCIÓN GENERAL DE COORDINACIÓN DE LA ATENCIÓN AL CIUDADANO Y HUMANIZACIÓN DE LA ASISTENCIA SANITARIA. CONSEJERÍA DE SALUD DE LA COMUNIDAD DE MADRID. Resolución de la Viceconsejería de Sanidad por la que se dictan instrucciones para facilitar el acompañamiento de los pacientes por familiares o allegados en los Servicios de Urgencias del Servicio Madrileño de Salud. 2015.
- DIRECCIÓN GENERAL DE COORDINACIÓN DE LA ATENCIÓN AL CIUDADANO Y HUMANIZACIÓN DE LA ASISTENCIA SANITARIA. CONSEJERÍA DE SALUD DE LA COMUNIDAD DE MADRID. Resolución de la Viceconsejería de Sanidad por la que se dictan instrucciones para facilitar información clínica personalizada a pacientes, familiares o allegados en los Centros Sanitarios Públicos del Servicio Madrileño de Salud. 2015.
- DIRECCIÓN GENERAL DE COORDINACIÓN DE LA ATENCIÓN AL CIUDADANO Y HUMANIZACIÓN DE LA ASISTENCIA SANITARIA. CONSEJERÍA DE SALUD DE LA COMUNIDAD DE MADRID. Plan de Humanización de la Asistencia Sanitaria 2016- 2019. Consejería de Sanidad de la CAM, 2016.

WEB

<http://www.madrid.es/portal/site/munimadrid> - www.madrid.org - <http://www.madrid.org/cs/Satellite?>
<http://www.msssi.gob.es/ciudadanos/proteccionSalud/home.htm> -
<http://www.msssi.gob.es/campañas/campañas09/home.htm> -
<http://www.msssi.gob.es/profesionales/formacion/home.htm> - <http://www.isciii.es/> - <http://www.fundadeps.org/> -
www.medicosypacientes.com - www.redaccionmedica.com - <http://www.dgt.es/es/la-dgt/campañas/> -
<http://www.fad.es/Campañas>

Programari

No cal